

TUKEA KOULUPOLULLE

OPAS KOTIVÄELLE

Tämä opas kertoo oppilaiden huoltajille, miten Lempäälän kunnassa tuetaan koululaista hänen koulupolullaan.

Opas on tiivistelmä

OPPIMISEN JA
KOULUNKÄYNNIN
TUKIPALVELUT
2011–2015
-SUUNNITELMASTA

www.lempaala.fi/opetus_ja_vapaa-aika/koulutus/oppilaan_hyvinvointi

Oppimisen ja koulunkäynnin tuki esi- ja perusopetuksessa

Esi- ja perusopetuksen lähtökohtana on taata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet kaikille lapsille ja nuorille. Valtakunnallisessa Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa vuosille 2007–2012 tavoitteeksi on asetettu perusopetuksen laadun kehittäminen ja siihen liittyen ryhmäkokojen pienentäminen, oppimisen tuen vahvistaminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.

Suomi on sitoutunut kansainvälisten sopimusten perusteella kehittämään suomalaista koulujärjestelmää ja opetusta niin, että kaikkien lasten ja nuorten oppiminen voidaan turvata mahdollisimman hyvin. Sopimusten lähtökohtana on oppilaan oikeus opiskella omassa lähikoulussaan aina, kun se on mahdollista. Perustuslain (731/1999) 6 § edellyttää kaikkien yksilöiden yhdenvertaista kohtelua ja kieltää syrjinnän.

Uuden perusopetuslain 17 § mukaan erityinen tuki oppilaalle järjestettäisiin pääsääntöisesti muun opetuksen yhteydessä. Mikäli se ei ole mahdollista, oppilaan opetus voidaan järjestää erityisryhmässä tai muussa soveltuvassa paikassa.

Tuen tarpeen arviointi

Uudistettu perusopetuslaki korostaa opiskelun tuen merkitystä koko oppilaan opiskelun ajan aina lukiokoulutukseen ja jatko-opintoihin saakka. Keskeisessä asemassa tuen tarpeiden havaitsemisessa ovat oppilaan vanhemmat, luokan- ja aineenopettajat. Tuen tarvetta voi olla joko oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvissä asioissa tai tunne-elämän ja vuorovaikutuksen taidoissa.

Uudessa erityisopetuksen strategiassa ja perusopetuslaissa korostuu opettajien pedagoginen asiantuntijuus ja eri toimijoiden kanssa yhdessä tehtävä työ tuen järjestämisessä.

Moniammatillinen oppilashuoltoryhmä koordinoi koulun tasolla tukitoimia.

Kolmiportaisen tuen järjestämisen malli

(mukaeltu malli, LukiMat 2010)

1. YLEINEN TUKI

- perustana laadukas opetus kaikille
- tuen tarpeen tunnistaminen
- lyhytaikaisen tuen tarjoaminen (eriyttäminen, tukiopeutus, osa-aikainen erityisopetus)
- oppilashuoltotyö
- yhteistyö kodin kanssa

Pedagoginen arvio

2. TEHOSTETTU TUKI

- annetaan, kun yleinen tuki ei riitä
- tehostettu tuki kirjataan OPPI MI SSUUNNI TELMAAN
- pitkäaikainen ja säännöllinen tuki (esim. tukiopeutus, osa-aikainen erityisopetus, opintojen yksilöllinen ohjaus, joustavien opetusryhmien käyttö)
- oppilashuoltotyö
- yhteistyö kodin kanssa
- oppimisen ja koulunkäynnin säännöllinen seuranta ja arviointi

3. ERITYINEN TUKI

- vaatii erityisen tuen päätöksen
- vahvin tukimuoto lapsen oppimisen tukemiseksi, yksilöllisten tarpeiden tukeminen, kun tehostettu tuki ei riitä
- kokonaisvaltainen ja suunnitelmallinen tuki (erityisopetus, muut opetukselliset ja oppilashuollolliset tukimuodot)
- oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (pedagoginen asiakirja - HOJKS) yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa: suunnitelma oppimisen ja koulunkäynnin tavoitteista sekä opetuksen sisällöistä, pedagogisista menetelmistä ja muista tarvittavista tukitoimista, tarkistetaan vähintään kerran lukuvuodessa
- yhteistyö kodin kanssa

Pedagoginen selvitys

PEDAGOGINEN ARVIO

Lapsen tilanteen ja tuen tarpeen arviointi tehostettua tukea varten

PEDAGOGINEN ARVIO - dokumentti, jossa kuvataan:

- oppimisen ja koulunkäynnin tilanne kokonaisuutena
- oppilaan saama yleinen tuki ja arvio sen vaikutuksista
- oppimisvalmiudet ja erityistarpeet koulunkäyntiin liittyen
- arvio tukijärjestelyistä

Tehostetun tuen aloittaminen, järjestäminen ja tarvittaessa oppilaan siirtyminen takaisin yleisen tuen piiriin käsitellään pedagogiseen arvioon perustuen moniammatillisessa oppilashuoltotyössä (esim. oppilashuoltoryhmä).

ERITYISEN TUEN PÄÄTÖKSEEN LIITTYVIÄ ASIOITA

Oppilaan ja huoltajan kuuleminen.

PEDAGOGINEN SELVITYS - dokumentti, jossa kuvataan:

- moniammatillisena yhteistyönä selvitys oppilaan oppimisen etenemisestä, oppilaan saamasta tehostetusta tuesta ja oppilaan kokonaistilanne
- opetuksen järjestäjän arvio oppilaan erityisen tuen tarpeesta

Pedagogisen selvityksen lisäksi tulee tarvittaessa hankkia muita arvioita (esim. psykologinen tai lääketieteellinen lausunto tai vastaava sosiaalinen selvitys).

ERITYISEN TUEN PÄÄTÖS

ERITYISEN TUEN PÄÄTÖS

- hallinnollinen päätös, josta on valitusoikeus
- päätetään oppilaan oikeusturvan ja opetuksen järjestämisen kannalta merkittävät asiat (mm. pääsääntöinen opetusryhmä, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä muut tarvittavat palvelut)

Tarkistetaan 2. vuosiluokan jälkeen ja ennen 7. vuosiluokan aloittamista sekä aina tuen tarpeen muuttuessa. Tarkistamista varten tehdään uusi pedagoginen selvitys.

Päätös voidaan tehdä ennen esi- ja perusopetuksen alkamista tai ilman pedagogista selvitystä ja sitä edeltävää tehostettua tukea, jos psykologisesti tai lääketieteellisen arvion perusteella ilmenee, että opetusta ei voida oppilaalle muuten antaa.

Mikäli katsotaan, että oppilas ei tarvitse enää erityistä tukea, tulee tuen lopettamisesta tehdä päätös ja oppilas siirtyy samaan tehostettua tukea.

Aluemalli ja lähikouluperiaate

Kunta on jaettu pohjoiseen ja eteläiseen alueeseen, joilla molemmilla toimivat erityisen tuen palvelukeskukset sekä ala- että yläkoulujen osalta, erityisen tuen keskuksina toimivat Lempoisten ja Hakkarin koulut eteläisellä alueella ja Sääksjärven koulu pohjoisella alueella. Oppilashuollon ja erityisopetuksen aluemallin kautta on pystytty parantamaan suunnitelmallisuutta ja resurssien joustavaa käyttöä sekä yhteistyötä koulujen välillä.

Oppilaan opetus ja tarvittava tuki järjestetään lähikoulussa aina, kun se on mahdollista.

Mikäli oman koulun tarjoama yleinen tuki ei riitä, oppilas siirtyy saamaan tehostettua tukea kouluun, jossa on tukea saatavilla osa-aikaisen erityisopetuksen pienryhmässä tai erityistä tukea erityisopetuksen pienluokassa.

SÄÄKSJÄRVEN YHTENÄISKOULU

Yleisopetus vuosiluokat esi-9, erityisopetus vuosiluokat esi-9

Yleisopetus

Erityisopetus

esiopetuksen pienluokka

pienryhmä esi-3

pienluokka 1-2

pienluokka 3-4

pienryhmä 4-6

pienluokka 5-6

pienryhmä 7-9

pienluokka 7-9

pienluokka 7-9

Koulupsykologi
Koulukuraattori
2 kouluterveydenhoitajaa
Päivähoidon
yhdysopettaja-työpari
Aluekoordinaattori-
työpari

KULJUN KOULU
vuosiluokat esi--6

pienryhmä 1-3

pienryhmä 4-6

ETELÄINEN ALUE – Oppimisen tukipalvelut ja oppilashuolto (tilanne 1.1.2011)

LEMPOISTEN KOULU

Yleisopetus vuosiluokat esi–6, erityisopetus vuosiluokat esi–9

Yleisopetus

Erityisopetus

pienryhmä esi–2

pienryhmä 3–4

parkkiluokka 5

parkkiluokka 6

esiopetuksen pienluokka

esiopetuksen pienluokka

pienluokka 1–2

pienluokka 1–2

pienluokka 3–4

11-vuotisen opetuksen pienluokat (A, B, C)

MOISION KOULU
vuosiluokat esi–6

pienryhmä 1–3
pienryhmä 4–6

11-vuotinen opetus,
vaikeimmin kehitys-
vammat

Koulupsykologi
2 koulukuraattoria
4 kouluterveydenhoitajaa
Päivähoidon yhdysopettaja-
työpari
Aluekoordinaattori-työpari

KUOKKALAN KOULU
vuosiluokat esi–6
laaja-alainen erityis-
opettaja (½)

KYLÄKOULUT
Kelho, Lastunen, Mattila,
Nurmi, Säijä
kiertävä erityisopettaja

HAKKARIN KOULU - vuosiluokat 7–10

Yleisopetus

Erityisopetus

pienryhmä 7–9

½ pienryhmä 7–9

lisäopetus

pienluokka 7–9

pienluokka 7–9

YLEISOPETUSLUOKKA

Vuosiluokat 1-9, joiden oppilasmäärä on pääsääntöisesti yli 20 oppilasta. Pienluokan oppilaalle nimetään erikseen yleisopetuksen luokka, joka toimii integraatioluokkana.

PIENRYHMÄ

Pienryhmässä voi saada osa-aikaista erityisopetusta sekä opetusta muutamiin yksilöllistettyihin oppimääriin. Pienryhmän erityisopettaja voi toimia myös samanaikaisopettajana. Pienryhmässä oppilas voi opiskella myös tukijaksolla, jonka tarkoituksena on selvittää oppilaan tuen tarvetta ja määrittää oppilaan sijoituspaikka joko yleis- tai erityisopetuksessa. Pienryhmän erityisopettaja tekee yhteistyötä luokan- ja aineenopettajien kanssa.

PIENLUOKKA

Pienluokassa oppilas saa oppimiselleen erityistä tukea. Pienluokkaopetus on luokkamuotoista erityisopetusta, jota antaa erityisluokanopettaja tai esiopetuksen pienluokassa erityislastentarhanopettaja. Pienluokassa voi opiskella useamman vuosiluokan oppilaita. Luokka on oppilaiden pääsääntöinen opetusryhmä, josta he voivat integroitua yleisopetuksen opetusryhmiin omien edellytystensä mukaisesti.

PARKKI LUOKKA

Parkkiluokan erityisopettaja vastaa yhden vuosiluokan tukitoimien järjestämisestä yhdessä luokan- tai aineenopettajien kanssa. Ne oppilaat, jotka tarvitsevat pienluokkapaikan, voivat saada parkkiluokassa kaiken tarvitsemansa opetuksen ja integroitua vastaavan vuosiluokan yleisopetuksen ryhmään omien edellytystensä mukaan. Toisaalta parkkiluokassa opiskelee myös niitä yleisopetuksen oppilaita, jotka tarvitsevat osa-aikaisen erityisopetuksen tukea. Parkkiluokka toimii tiiviissä yhteistyössä kyseisen vuosiluokan opetusryhmien kanssa kokeiluna Hakkarin ja Lempoisten koulussa lv. 2011–2012.

PÄIVÄHOIDON YHDYSOPETTAJA

Päivähoidon yhdysopettaja toimii päivähoidon ja esiopetuksen välisenä yhteyshenkilönä. Nivelvaihe päivähoidosta esiopetukseen valmistellaan yhdessä huoltajien, päivähoidon henkilöstön ja päivähoidon yhdysopettajan kanssa. Päivähoidon yhdysopettaja on mukana järjestämässä muun muassa pidennettyyn oppivelvollisuuteen liittyviä asioita.

ALUEKOORDINAATTORI

Erityisopetuksen aluekoordinaattorin toimenkuvaan kuuluu muun muassa erityisopetuksen alueellinen kehittämistyö, sen koordinointi ja yhteistyö hallinnon kanssa. Lempäälässä toimii aluekoordinaattori sekä pohjoisella että eteläisellä alueella.

PI DENNETTY OPPIVELVOLLI SUUS

Jos perusopetukselle säädettyjä tavoitteita ei lapsen vammaisuuden tai sairauden vuoksi ole mahdollisista saavuttaa yhdeksässä vuodessa, alkaa oppivelvollisuus vuotta perusopetuslaissa säädettyä aiemmin ja kestää 11 vuotta (perusopetuslaki 25 §). Esiopetus voi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville oppilaille annettavassa erityisopetuksessa kestää vuoden tai kaksi vuotta. Lapsella on oikeus aloittaa esiopetus sen vuoden syyslukukauden alussa, kun hän täyttää viisi vuotta. Tarkoituksena on vahvistaa oppilaan valmiuksia niin, että hän selviytyisi opiskelustaan perusopetuksessa mahdollisimman hyvin. Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään pääsääntöisesti ennen oppivelvollisuuden alkamista. Lapselle tehdään tällöin myös päätös erityisestä tuesta ja laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma esiopetuksen alkaessa.

LAAJA-ALAINEN ERITYISOPETTAJA

Erityisopettaja (laaja-alainen erityisopettaja) opettaa yleistä, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevia oppilaita yksilö-, pienryhmä- tai samanaikaisopetuksessa koulupäivän aikana sovituilla oppitunneilla. Tuen osa-alueita ovat muun muassa lukemisen ja kirjoittamisen erityisopetus, puheopetus, kielellisten taitojen edistäminen, eri oppiaineisiin liittyvä erityisopetus ja toiminnanohjaustaitojen sekä opiskelutekniikkojen opetus. Erityisopettaja toimii kiinteässä yhteistyössä luokan- tai aineenopettajien, huoltajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa.

KOULUNKÄYNTI AVUSTAJAT

Koulunkäyntiavustaja tukee oppilasta opetukseen osallistumisessa. Avustaja osallistuu yhdessä opettajan kanssa oppilaan opetuksen, kuntoutuksen ja koulutyön toteutukseen ja suunnitteluun.

OSA-AIKAINEN ERITYISOPETUS

Oppilaalla, jolla on vaikeuksia oppimisessaan tai koulunkäynnissään, on oikeus saada osa-aikaista erityisopetusta muun opetuksen ohessa (perusopetuslaki 16 §). Osa-aikaisella erityisopetuksella voidaan parantaa oppilaan oppimisedellytyksiä ja ehkäistä oppimisen eri alueisiin liittyvien ongelmien kasvua. Tuen osa-alueita ovat muun muassa lukeminen, kirjoittaminen, matematiikka, vieraat kielet, toiminnanohjaus ja opiskelutekniikat. Oppilas voi saada myös puheopetusta. Osa-aikaista erityisopetusta annetaan joustavin järjestelyin samanaikaisopetuksena, pienryhmässä tai yksilöopetuksena. Osa-aikaista erityisopetusta voidaan antaa yleisen, tehostetun ja erityisen tuen tasoilla.

Termit yleinen tuki, tehostettu tuki sekä erityinen tuki on kuvattu tarkemmin Kolmiportaisen tuen järjestämisen mallissa.

Opetuspalvelujen lisäksi tukea tarjoavat mm. sosiaali- ja terveystieteiden palvelut, Kela sekä yksityiset palveluiden tarjoajat.

www.lempaala.fi/opetus_ja_vapaa-aika/koulutus/oppilaan_hyvinvointi/

Oppilaiden huoltajat
ovat tervetulleita
tutustumaan kouluihin.
Käynnistä on hyvä sopia
etukäteen.

Koulujen Internet-sivut osoitteessa

www.lempaala.fi/opetus_ja_vapaa-aika/koulutus/peruskoulut

LEMPÄÄLÄ
ON LÄHELLÄ